

B E S P R E K I N G E N .

L. A. LANGEVELD, oud-notaris, *Alchemisten en Rozekruisers*.
N.V. v/h. A. HOOIBERG, Epe, 1926.

Dit boek, dat het stempel van den dilettant op zich draagt, geeft een geschiedenis van de alchemisten en rozekruisers, alsof er een innig verband tusschen deze twee groepen bestond. Dit nu is niet het geval en al mogen de rozekruisers enkele wetenschappelijke ideeën aan de alchemie ontleend hebben, vast staat wel, dat zij in de eerste plaats theosophen waren. Als alchemisten vermeldt de schrijver: SETONIUS (1602), HELMONT (1618), HELVETIUS (1664), STAHL (1761), terwijl een hoofdstuk over de maçonnieke Groot-loge te New-York (1916) dit gedeelte besluit. Wat hij in de werken dezer schrijvers zocht is de transmutatie, die uitvoerig door hem beschreven wordt. Dat hierbij 'vele fabelen en verhalen voor waar worden opgedischt, mag men den wetenschappelijk-niet-geschoolden schrijver vergeven.

BOERHAAVE zou raar opkijken, wanneer hij bijv. het volgende verhaal vernam: „J. CASANOVA stelde omstreeks 1770 belang „in een 85-jarige dame te Bern, die bekend was om haar kennis „van de scheikunde. Zij zeide, van BOERHAAVE, dien zij goed „gekend had, een alchemisch handschrift te hebben gekregen en „vertoonde een gouden staafje, dat de beroemde professor in „haar tegenwoordigheid zou hebben gemaakt”. Van dit soort verhalen toch is het vol.

Het tweede gedeelte is gewijd aan de rozekruisers en brengt aan hen, die de monographie van dr. W. MEYER „De Rozekruisers of de vrijdenkers der 17de eeuw”, kennen, weinig nieuws. Verschillende portretten en REMBRANDT's etsen, Faust en de Phoenix zijn aan het werk toegevoegd.

Wie deze onderwerpen nader wil leeren kennen, zal verstandig doen zich niet aan dezen leidsman toe te vertrouwen, maar tot de bronnen als BERTHELOT, KOPP en JENNINGS zelve te gaan.

F. M. G. DE FEYFER.

W. VON BRUNN, *Kurze Geschichte der Chirurgie*. Berlin,
JULIUS SPRINGER, 1928. 339 bldz, 317 afb.. Prijs 24 Mrk
geb., 26.40 Mrk.

Deze korte geschiedenis der heelkunde lijkt mij geheel aan het doel te beantwoorden, dat de schrijver zich heeft gesteld. De chirurg, die tijd noch lust heeft, zich in lijvige en uitvoerige werken als GURLT's : *Geschichte der Chirurgie* te verdiepen, maar een beknopt en leesbaar overzicht van de geschiedenis van zijn vak verkiest, krijgt hier wat hij verlangt en zal in den schrijver, wien de omstandigheden hebben gedwongen, het scalpel voor de pen te verwisselen, een deskundigen en onderhoudenden gids vinden. Verschillende geschiedkundige publicaties van zijn hand, in de laatste jaren verschenen, waarvan STROMAYER's geïllustreerd handschrift